

Hayvanlarda İrade ve Sorumluluk

‘Orhan’ rumuzlu okuyucumuz: “28. Lem’a 3. nüktede anlatılan akilü-l lahm (et yiyici) hayvanların helâl rızkları vefat etmiş hayvanların etleridir. Hayatta olan hayvanların etleri onlara haramdır. Eğer yeseler ceza görürler. “Yani boynuzsuz olan hayvanın kisası boynuzludan alınır.” diye hadis-i şerif ifade ediyor. Biz biliyoruz ki hayvanlar sevk-i İlâhî olunuyorlar. Onlara göre haram-helâl hangi ölçüye göre belirlenir? Cüz-i irade sadece insanlarda bulunduğuna göre onlar neye göre hesaba çekilecek?”

Hayvanlara göre haram helâl ölçülerini kâinât kitabı, yani Allah’ın kainata koyduğu kanunlar belirliyor. Allah hayvanları şefkat ve merhamet hisleriyle birlikte yaratmıştır. Bir hayvan ne kadar da yırtıcı olsa, ruhuna konulmuş merhamet hissiyle canlı hayvanlara zarar vermemekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğü ona Allah’ın Rahman ve Rahîm isimleri fitrî olarak yüklemiştir. Et yiyici hayvanlar bu bakımdan ölmüş hayvanları sevk-i İlâhî ile derhal hissederler, bulup yerler; fakat ölmemiş hayvanlara saldırmazlar. Yüreklerindeki merhamet hissi buna engel olur.

Eğer yırtıcı hayvanlar ölmemiş hayvanlara arsızca, merhametsizce, aç gözlü biçimde saldırıp öldürüp yerlerse, fitratlarına konulmuş rahmet kanununa muhalif hareket etmiş olurlar ve rahmet kanunu hükümlerine göre ceza alırlar. Yani bir avcının silâhına merhametsizce hedef olurlar. (Avcı, eğer haksız ve gerekçesiz biçimde öldürmüştü, o da bunun hesabını dünyada veya mahşerde öder. O ayrıdır.)

Hayvanların cüz’î iradeleri insanlar kadar gelişmiş olmasa da, vardır. İçlerindeki sevk-i İlâhîye kanaat etmeyip, aç gözlülük ve hırsla hareket ederlerse, ceza görmeyi hak ederler.